

Etická výchova

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
1	Citový život člověka	<ul style="list-style-type: none"> → charakterizuje důležitost i úskalí citů pro život člověka; → orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách; → identifikuje a taktně komunikuje svoje city; → nachází vhodné způsoby, jak ovládat negativní city; 	<p>city – pojem, dělení, emoční inteligence, úloha vyšších citů při výchově charakteru</p> <p>identifikace, vyjadřování a nenásilné ovládní citů, citové přeladění</p>	<p>Občan v demokratické společnosti; žák: má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a má schopnost morálního úsudku; je připraven si klást základní existenční otázky a hledá na ně odpověď a řešení; hledá kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a dokáže být kriticky tolerantní; dovede jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledá kompromisní řešení; váží si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snaží se je chránit a zachovat pro budoucí generace;</p>
	Empatie	<ul style="list-style-type: none"> → využívá sociální empatii ; → projevuje soucit a pochopení; 	<p>empatie – pojem, kognitivní a afektivní složka</p> <p>vývoj a výchova empatie jako základu morálního jednání a dobrých mezilidských vztahů</p> <p>aktivity rozvíjející empatii</p>	
	Láska a partnerský vztah z etického pohledu	<ul style="list-style-type: none"> → rozlišuje lásku a zamilovanost; → objasní nutnost dobrého výběru a poznání partnera; → uplatňuje etické a odpovědné přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků; → orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství; → rozlišuje mravní normy i práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce; 	<p>láska – vymezení pojmu</p> <p>láska a zamilovanost</p> <p>doba známosti – doba vzájemného poznávání</p> <p>psychické rozdíly mezi mužem a ženou</p> <p>vlastnosti budoucího partnera, partnerky</p> <p>modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost,...</p> <p>sexuální etika – zodpovědný vztah k sexualitě</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Manželství a rodičovství	<ul style="list-style-type: none"> → objasní hodnotu manželství a rodiny a spoluzodpovědnost za vztahy v rodině; → posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění; → projevuje etické postoje k ochraně matky a dítěte; → posoudí rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – interrupce aj.; 	<p>manželství a rodičovství</p> <p>význam a důležitost manželství a rodiny</p> <p>zázrak života – prenatální vývoj</p> <p>rizika v oblasti a reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství, AIDS a jiné pohlavní choroby</p> <p>přirozené plánování rodičovství</p> <p>metody asistované reprodukce, její etické a právní aspekty</p>	
2	Etika	<ul style="list-style-type: none"> → vysvětlí pojem etika, její vznik, význam a úlohu; → rozlišuje morálku a etiku; → objasní objektivní platnost mravních norem; → aplikuje ve svém životě zlaté pravidlo mravnosti; → rozliší dobro od zla, chápe proces zla v nitru člověka; → účastní se prosociálních charitativních akcí školy; 	<p>Etika a její předmět, základní pojmy etiky; morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost</p> <p>životní postoje a hodnotová orientace, člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem</p> <p>obecnost mravních norem</p> <p>zlaté pravidlo mravnosti</p> <p>dobro a zlo</p> <p>aktualizace a praktická aplikace</p>	
	Podstata lidského skutku	<ul style="list-style-type: none"> → vysvětlí součinnost, rozumové a volní stránky v lidském jednání; → posoudí souvislost mezi svobodou a zodpovědností; 	<p>projev rozumu a vůle v lidském skutku</p> <p>svoboda vůle a volby</p> <p>omyly ve svobodě volby</p> <p>překážky svobodného rozhodování</p> <p>aktualizace</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Zákon jako dárce mravních norem	<ul style="list-style-type: none"> → debatuje o praktických filozofických a etických otázkách (ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění); → vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem; → posoudí souvislost mezi morálkou a právem, rozlišuje mravní a právní normy; → rozumí pojmům přirozený mravní zákon a svědomí; → rozlišuje předchozí i následné svědomí a spolupracuje na jeho rozvoji; → objasní historické kořeny naší kultury a práva (antika, židovství a křesťanství); → najde v Bibli Desatero Božích přikázání; → rozumí jednotlivým přikázáním a uvědomuje si obecnou platnost Desatera; → posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce; 	<p>zákony a jejich význam pro společnost odůvodnění mravních norem přirozený mravní zákon svědomí autonomie a výchova svědomí lidské zákony Boží zákon – Desatero aplikace mravních zásad rozvíjení mravního úsudku podpoření interiorizace mravních zásad</p>	
	Etický ideál a jeho uskutečňování v dějinách filosofie	<ul style="list-style-type: none"> → charakterizuje a správně rozliší jednotlivé etické směry, zná jejich představitele; → objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem; → formuluje svůj vlastní názor a nachází paralely v dnešní společnosti; 	<p>různost mravních ideálů v antice: Sokratova etika sebepoznání v dialogu, Platonova a Aristotelova etika ctností, Zenon z Kitia a stoicismus, Epikuros a hedonismus, Ježíš Kristus a křesťanská etika. Etické ideály současnosti: machiavelismus, egoistický hedonismus, utilitarismus, komunistická morálka, existencialistická etika aktualizace</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
3	Etika a hodnotový systém	<p>→ rozumí pojmu hodnota a důležitosti správné volby hodnot pro svůj život;</p> <p>→ vybere si svoje hodnotové zaměření a zhodnotí klady a zápory (rizika, zneužití) i z hlediska celospolečenského;</p> <p>→ sestaví svůj žebříček hodnot a ve skupinové diskusi rozhodne, která hodnota má nejdélší trvání;</p> <p>→ formuluje jaký směr a smysl dá svému životu;</p> <p>→ ve svém rozhodování aplikuje prosociální cíle;</p>	<p>hodnoty – pojem, dělení hodnotové orientace lidí (praktickotechnické, teoretickovědecké, ekonomické, estetické, sociálněetické, politické a náboženské zaměření)</p> <p>žebříček hodnot</p> <p>smysl života</p> <p>životní princip</p>	
	Motivace lidského jednání	<p>→ vysvětlí nutnost usměrňování a ovládnání vášní;</p> <p>→ rozumí pojmu a významu ctnosti;</p>	<p>vášně – pojem, dělení vztah vášní k lidskému jednání</p> <p>ctnost jako trvalá dispozice k dobru – pojem, klasické dělení (Platon, Aristoteles)</p> <p>osobní a společenská hodnota ctností</p> <p>ctnosti a neřesti</p>	
	Osobnost a její růst	<p>→ charakterizuje důležitost správného prožití jednotlivých fází vývoje člověka;</p> <p>→ rozliší, co přispívá ke správnému vývoji charakteru;</p>	<p>pojem osobnost člověka</p> <p>fáze vývoje lidské osobnosti podle E.Eriksona</p> <p>úrovně rozvoje osobnosti: biologická, citová, racionální a morální</p> <p>Kohlbergova teorie vývoje charakteru</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Duchovní rozměr člověka a společnosti, světové náboženské systémy	→ překonává napětí mezi lidmi, které mohou pramenit ze světonázorového rozdílu; → projeví úctu a toleranci vůči lidem jiného smýšlení, náboženství či kultury; → charakterizuje úlohu křesťanství a judaismu ve vývoji evropské civilizace; → objasní postavení církví a věřících v ČR; vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus;	duchovní rozměr člověka náboženská potřeba a její složky víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus; nejvýznamnější světová náboženství; křesťanství, judaismus, islám, hinduismus, buddhismus, taoismus a konfucianismus	
4	Etika práce a povolání	→ kriticky posoudí své zdravotní osobnosti a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace;	úcta k práci, práce rutinní a tvůrčí, volba povolání, studium na VŠ, zaměstnání a mateřství, otcovství; etické aspekty nezaměstnanosti, mezilidské vztahy na pracovišti	Člověk a životní prostředí; žák: chápe vlastní odpovědnost za své jednání a snaží se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů; osvojuje si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání
	Ekonomické hodnoty a etika	→ rozumí základním etickým problémům souvisejícím s ekonomickými hodnotami; → kriticky hodnotí reklamy;	peníze a majetek jako prostředek a cíl ekonomické činnosti: pracovitost, podnikavost, šetrnost solidarita a pomoc sociálně slabším poctivost a ochrana spotřebitele etika reklam	
	Etické aspekty ochrany přírody	→ přijímá zodpovědnost za sebe a svět, ve kterém žije;	životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy, závislost přírody na lidské činnosti	
	Dar života	→ zaujímá etické postoje k otázkám ochrany života a tělesného i duševního zdraví; → projevuje pozitivní vztah k životu a lidem;	eutanázie, sebevraždy, interrupce, genové manipulace, trest smrti závislosti: drogy, sekty, gamblerství smysl utrpení podstata štěstí a radosti	